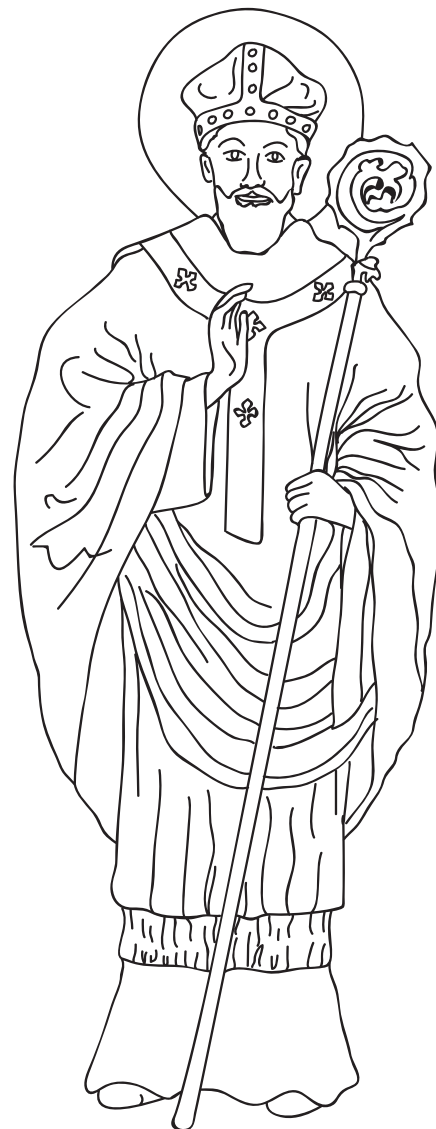
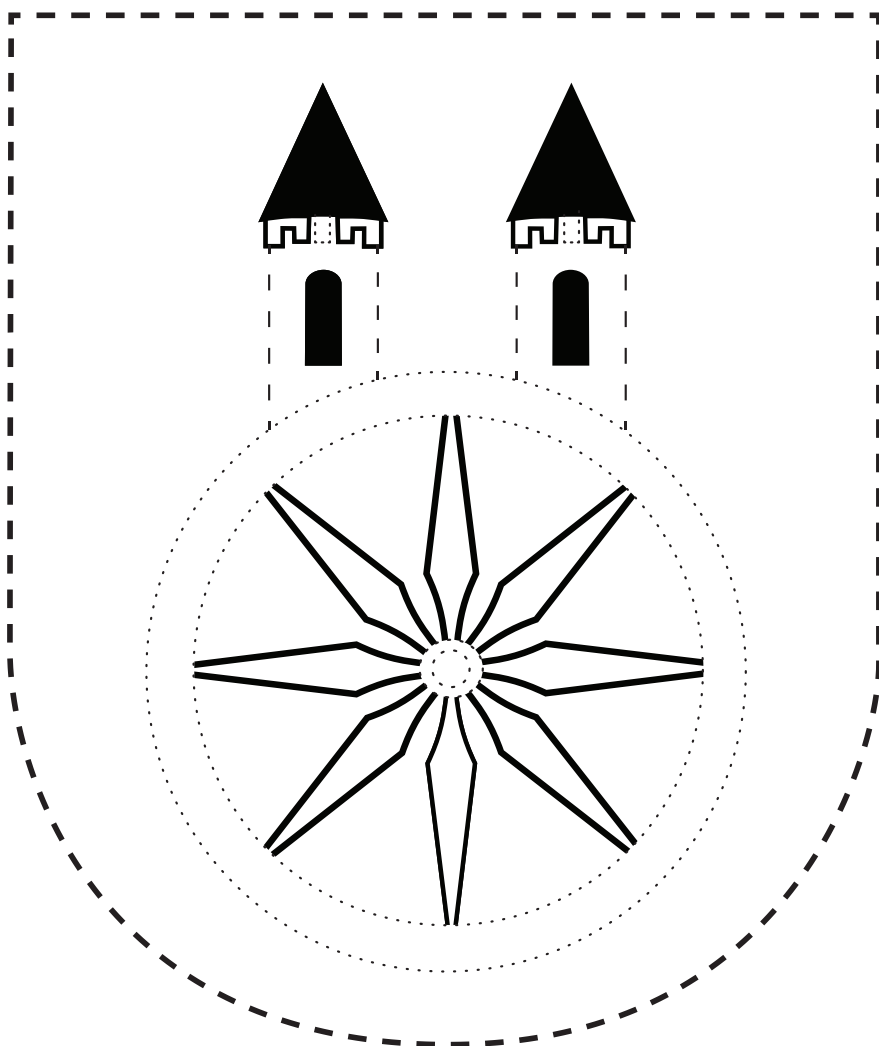

MALOWANKA

KOLSKIE ZABYTKI

MIASTO KOŁO, GDZIE ZABYTKI NAOKOŁO

Wybierz się z nami na wycieczkę po Kole.
Poznaj jego zabytki i historię.
Najważniejszymi symbolami miasta są:
herb, flaga i sztandar.

Zapraszamy!

A kim jest ten brodaty
mężczyzna obok herbu?

To patron Koła św. Bogumił,
który ma swoje święto
10 czerwca,
wtedy też obchodzone
jest święto miasta.
Podobiznę świętego
znajdziesz na sztandarze
miejskim.

Król Kazimierz Wielki, o którym mówi się, że zastał Polskę drewnianą a zostawił murowaną, zezwolił Henrykowi z Warty na założenie miasta Koła w 1362 r. na gruntach wsi Koło, w miejscu z natury obronnym, na wyspie między ramionami Warty tworzącej tu zakole, w pobliżu zamku królewskiego. Dokument lokacyjny jest bardzo stary. Napisany został stylem, jakiego już dziś nie używamy. Posłuchaj, jakie rozpoczynają go słowa:

Dlatego my, Kazimierz z Bożej łaski król polski oraz ziem Krakowa, Sandomierza, Sieradza, Łęczycy, Kujaw, pan i dziedzic Pomorza i Rusi, chcemy podać do wiadomości wszystkim tak w teraźniejszości, jak i w przyszłości, że pragnąc rozszerzyć jak najbardziej pożytki naszego królestwa teraz opatrzmemu mężowi Henrykowi, niegdyś wójtowi z Warty niniejszym dajemy i przyznajemy pełną i swobodną władzę lokowania od nowa miasta z sołectwa zwanego Koło, tak pospolicie nazywanego z dwoma wsiami do tegoż miasta wieczyście należącymi, nazywanymi tą samą nazwą Koło, wszystkim razem zawierającymi pięćdziesiąt włók magdeburskich, prawem niemieckim wspomnianym poprzednio magdeburskim, którym cieszy się miasto nasze Brześć. W którym to mieście lokowanym, publicznie jawnie zeznajemy, że wspomnianemu poprzednio Henrykowi i jego prawnym i prawowitym dziedzicom i spadkobiercom wójtostwo wspomnianego miasta lokowanego za sześćdziesiąt grzywien groszy praskich sprzedaliśmy.

Czy wiesz, skąd się wzięła nazwa Koło?

Dzisiaj trudno jest wskazać jednoznacznie pochodzenie nazwy miasta. Istnieją trzy legendy. Jedna z nich mówi, że nazwa miasta związana jest z jego położeniem w zakolu Warty. W myśl innej legendy, miastu nadano nazwę pochodzącą od dawnych zgromadzeń miejscowej szlachty, tzw. kół. Ówczesne koła szlacheckie dały początek sejmikom kolskim. Jak głosi jeszcze inna legenda, w Kole wszystko zaczęło się od koła... Wóz, którym podróżował Kazimierz Wielki zgubił koło w okolicy naszej osady. Mieszkańcy pomogli monarsze, który w podziękowaniu nadał osadzie prawa miejskie i piękną nazwę Koło.

Był sobie Kazio Wielki

st. Tadeusz Kraszewski, mel. popularna; 5 zwr. i refren - Henryk Perzyński, wyk. MPH Wartaki

1. Był sobie Kazio Wielki, co kochał Polskę szczerze,
rozwałił stare belki, ruderę po ruderze!

Oo, tak, tak, tak ruderę po ruderze!

Refren: Rach, ciach, hebel - ziu! Cegła, piach - czuj duch!
Rach, ciach, hebel - ziu! Cegła, piach - uch!

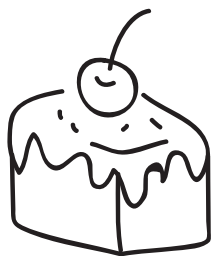
2. Zakasał więc rękawy, naznosił cegieł, piachu
i dla szlachetnej sprawy budował gmach po gmachu!
Oo, tak, tak, tak, budował gmach po gmachu!
Refren...

3. Raz, drugi i dziesiąty - to wcale niewesoło,
wciąż domy w prostokąty, a może by tak w koło?
Oo, tak, tak, tak, a może by tak w koło!
Refren...

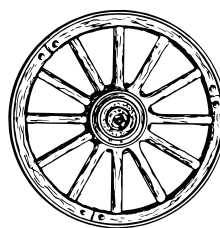
4. I tak zbudował Koło, Kazimierz Wielkim zwany,
zakończył swoje dzieło sukcesem murowanym.
Oo, tak, tak, tak, sukcesem murowanym!
Refren...

5. Za jego to przykładem nie warto leniuchować,
lecz wziąć się do roboty... i rynek odbudować!
Oo, tak, tak, tak i rynek odbudować!
Refren...

C - m

ko → g

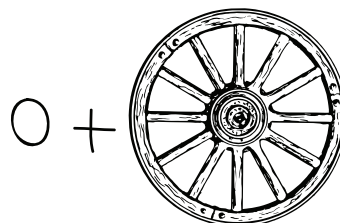
~~mi~~

ż = z + tki

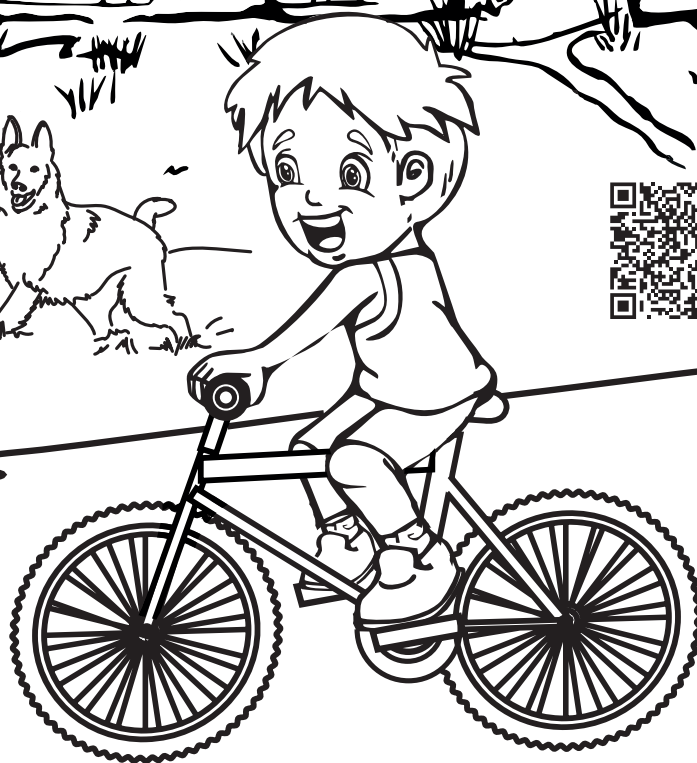
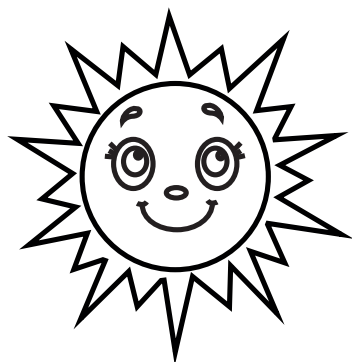
o → a \$

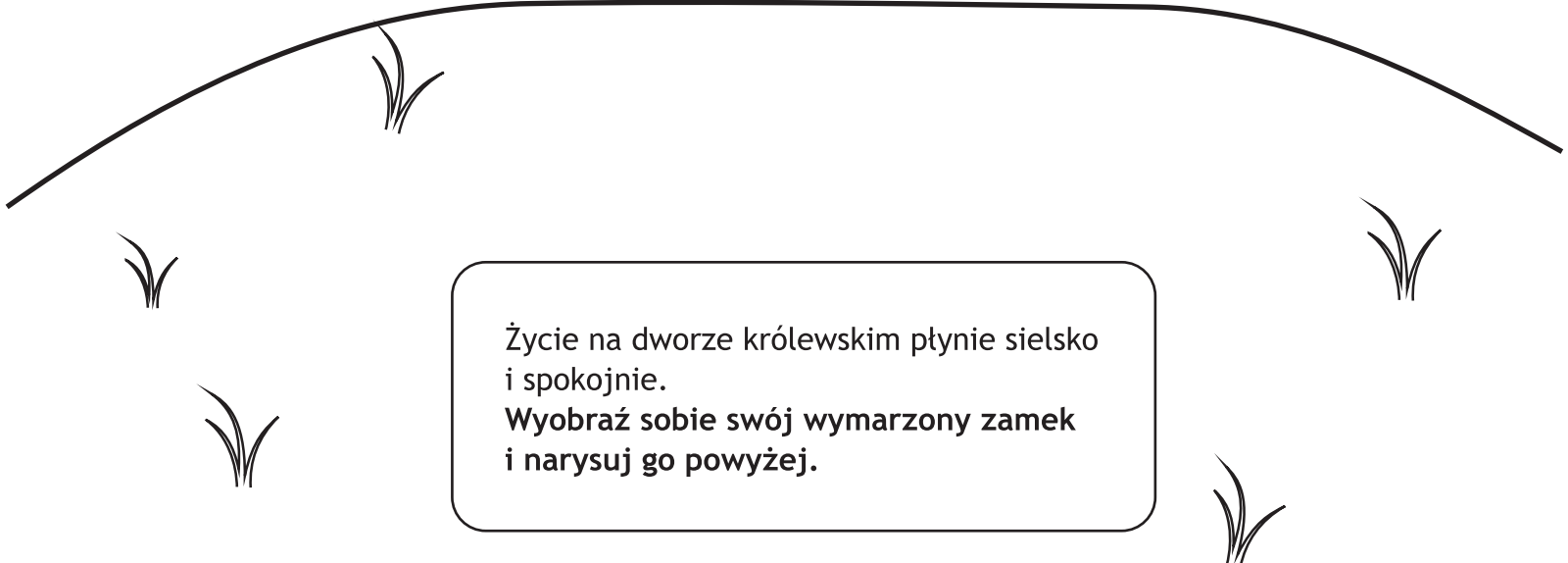
Rozwiąż **REBUS** i odgadnij
hasło, a poznasz tytuł
publikacji o kolskich
zabytkach autorstwa
Burmistrza Miasta Koła
Krzysztofa Witkowskiego.

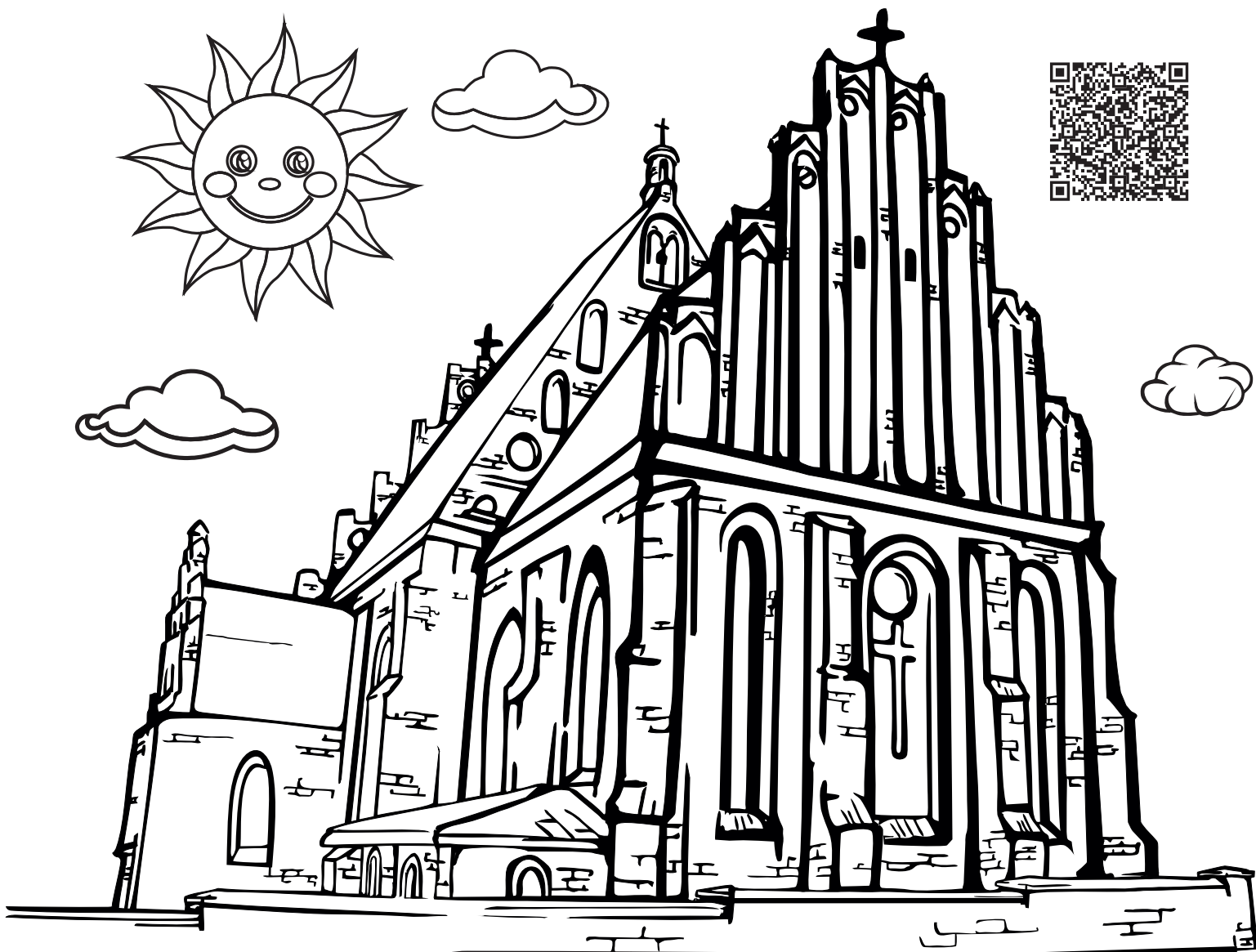
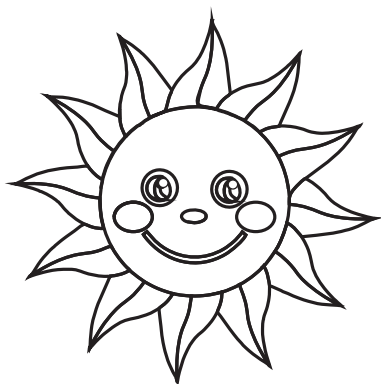

Najstarszym naszym zabytkiem jest zamek -
wzniesiony ponad 600 lat temu. Był średniowieczną
fortecą i siedzibą starostów kolskich. Często odwiedzali
go królowie polscy - Władysław Jagiełło, Kazimierz
Jagiellończyk, Zygmunt Stary, księżna Anna sochaczewska.
Miał bronić przeprawy przez Wartę oraz pilnować
poboru podatków.

Badania archeologiczne przeprowadzone w 2019 r.
dowodzą, że budowę naszego zamku rozpoczął król
Kazimierz Wielki. Na początku wybudowano wieżę
mieszkalną, później mury i wieżę narożną.
Do dziś przetrwały ruiny budowli - fragment
zewnętrznych murów, fundamenty pierwszej wieży
i część drugiej wieży. Obecnie zamek został zabezpieczony
przed dalszym niszczeniem.

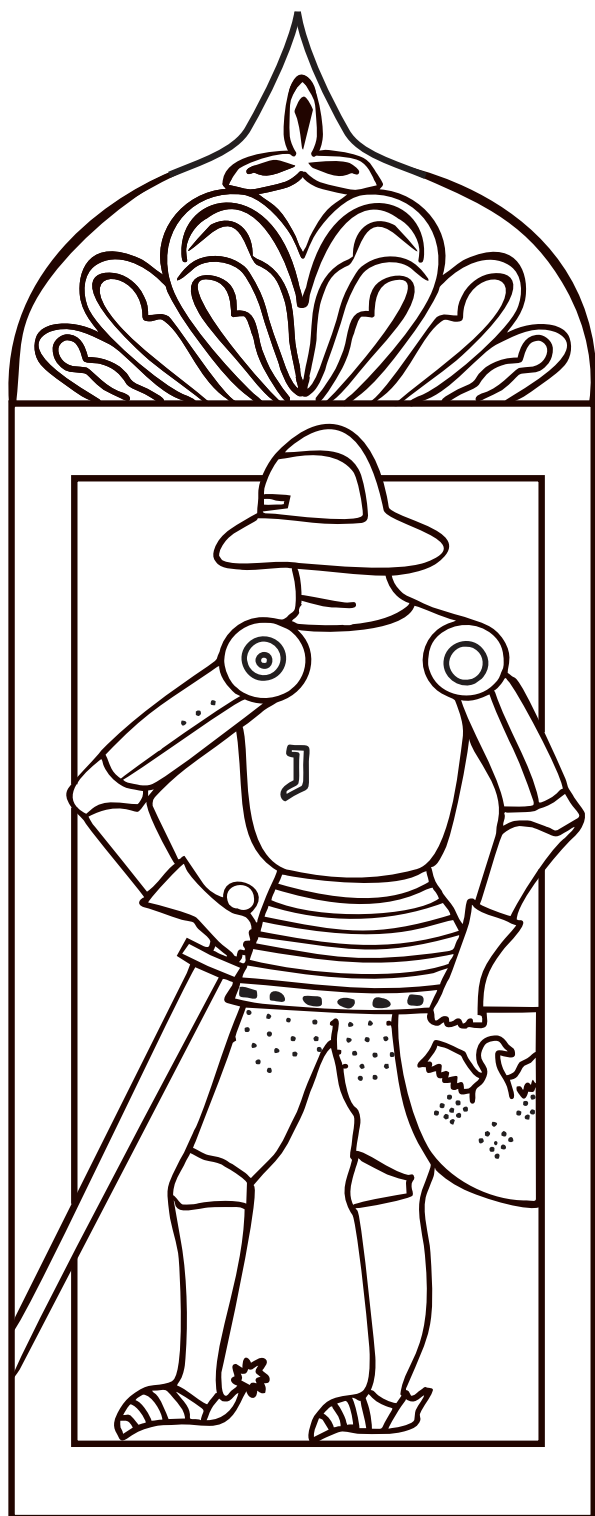
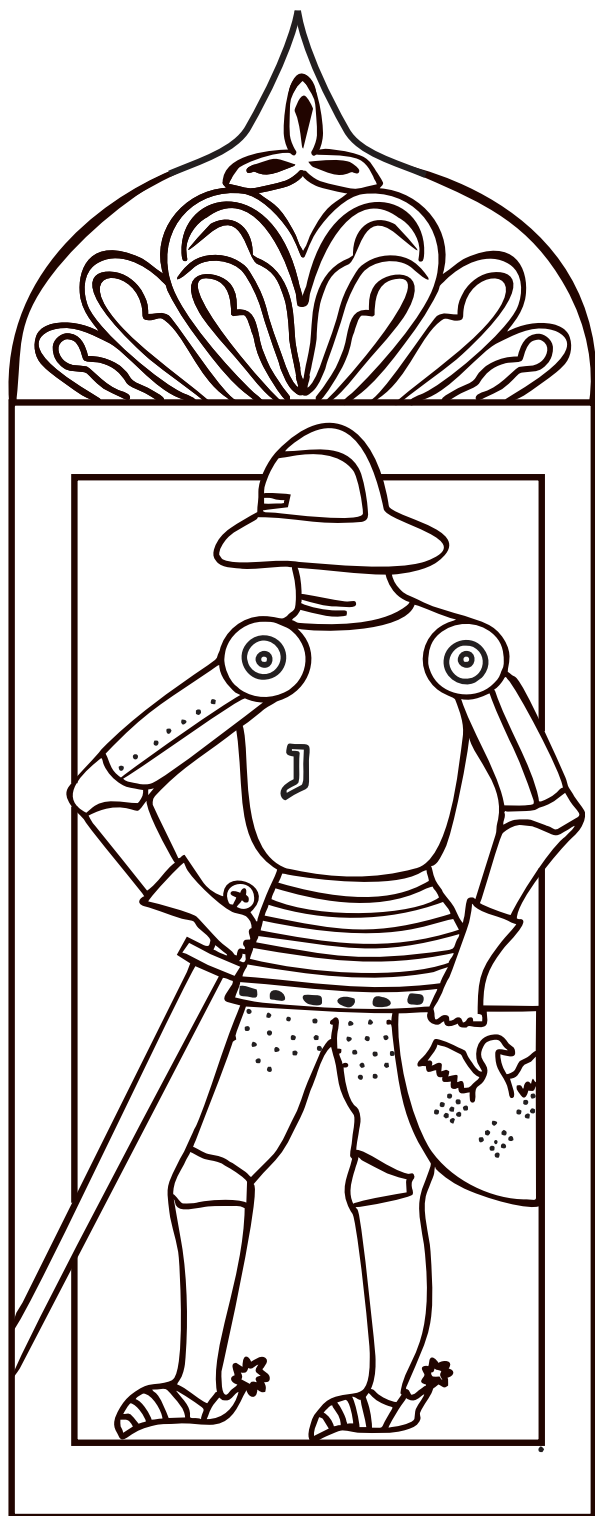

Życie na dworze królewskim płynie sielsko
i spokojnie.
**Wyobraź sobie swój wymarzony zamek
i narysuj go powyżej.**

Na starówce dumnie wznosi się kościół farny, najstarsza świątynia w mieście, licząca prawie siedemset lat. Jest zbudowana z czerwonej cegły. Wismukłe okna zdobią kolorowe witraże. Na murach kolskiej świątyni zobaczyć możemy dawne napisy wyrze przez naszych przodków. Jeśli będziesz mijać farę odszukaj na zewnętrznych murach napisanych imion, nazw miejscowości i dat. Ale uwaga, to bardzo ważne - swoich podpisów na zabytkowych murach nie zostawiaj.

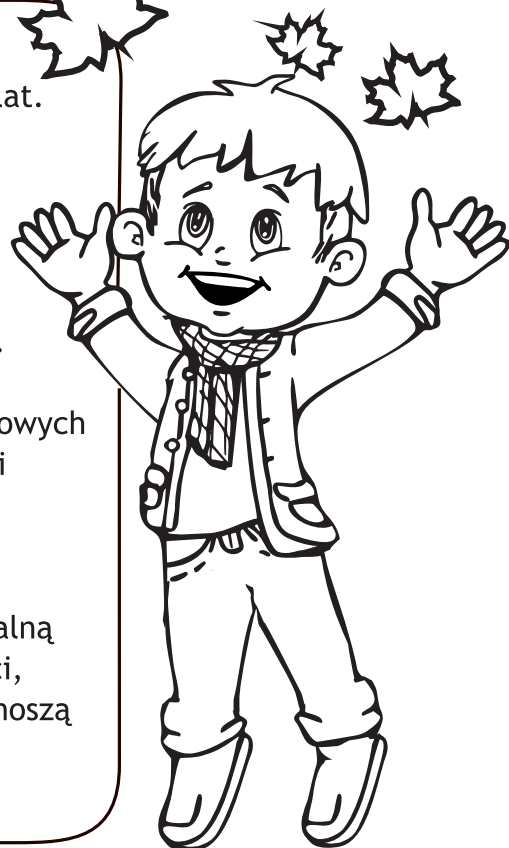
Będąc w świątyni poszukaj płyty nagrobnej Jana z Garbowa, syna sławnego i dzielnego rycerza Zawiszy Czarnego.

Znajdź 5 różnic między obrazkami.

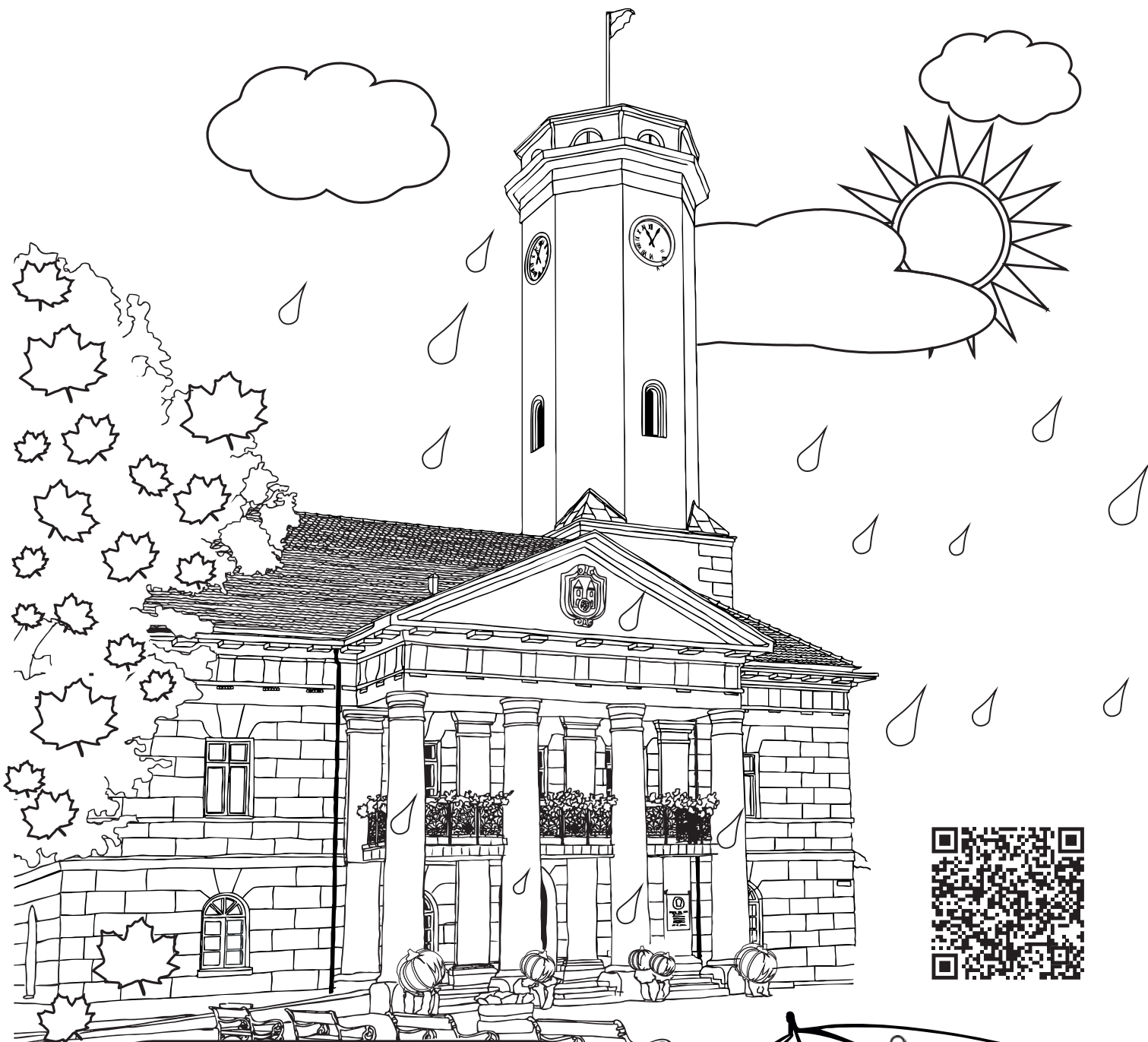
Kościół i klasztor ojców bernardynów ma długą i bogatą historię - ponad 550 lat. Bywali w nim królowie i książęta. Leży przy rzece, w przeszłości wielokrotnie doznał jej niszczycielskiego działania. Doświadczył też pożarów. Rozegrała się obok niego wielka bitwa, po której krótko pełnił funkcję szpitala. Przez wszystkie te lata mieszkali w nim i mieszkają do dzisiaj zakonnicy w brązowych habitach, zwani Bernardynami, skupieni na modlitwie i pracy. W podziemiach znajdują się ich groby oraz innych ważnych przodków. W czerwcu zakonnicy odprawiają specjalną Mszę Świętą z błogostawieństwem dzieci, podczas której młodzi mieszkańcy przynoszą do kościoła lilie będące symbolem Świętego Antoniego.

Zwiedzając klasztor zwróć uwagę
na obraz św. Tekli, która jest również
patronką naszego miasta.

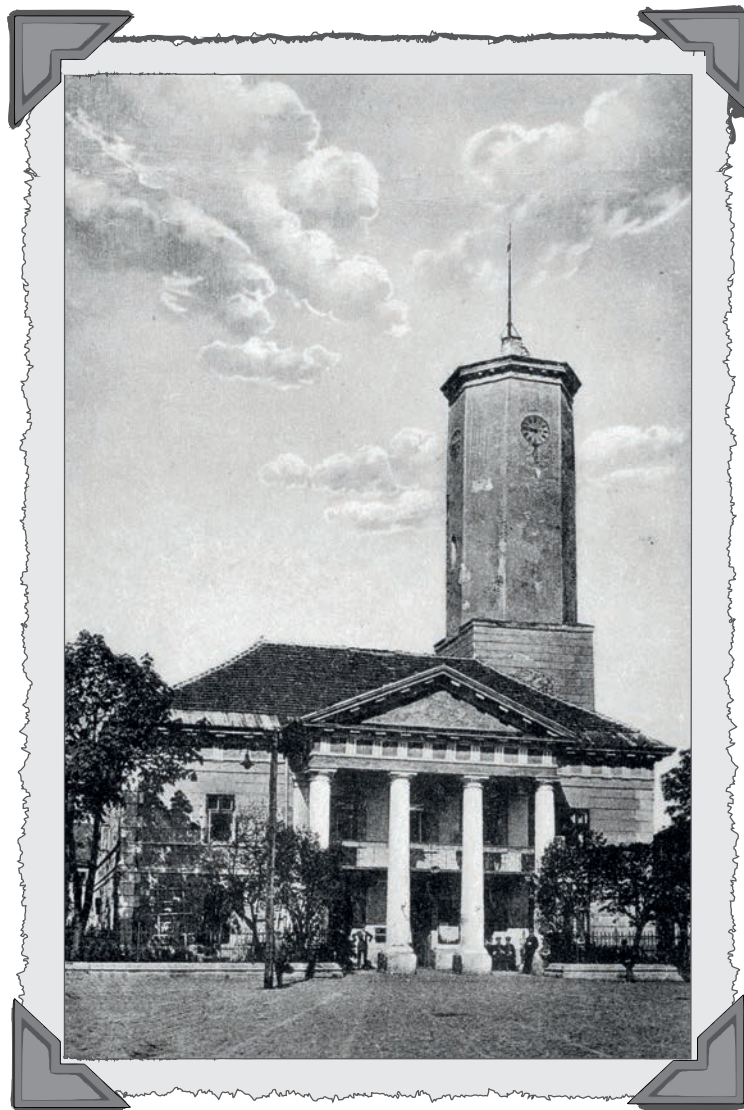
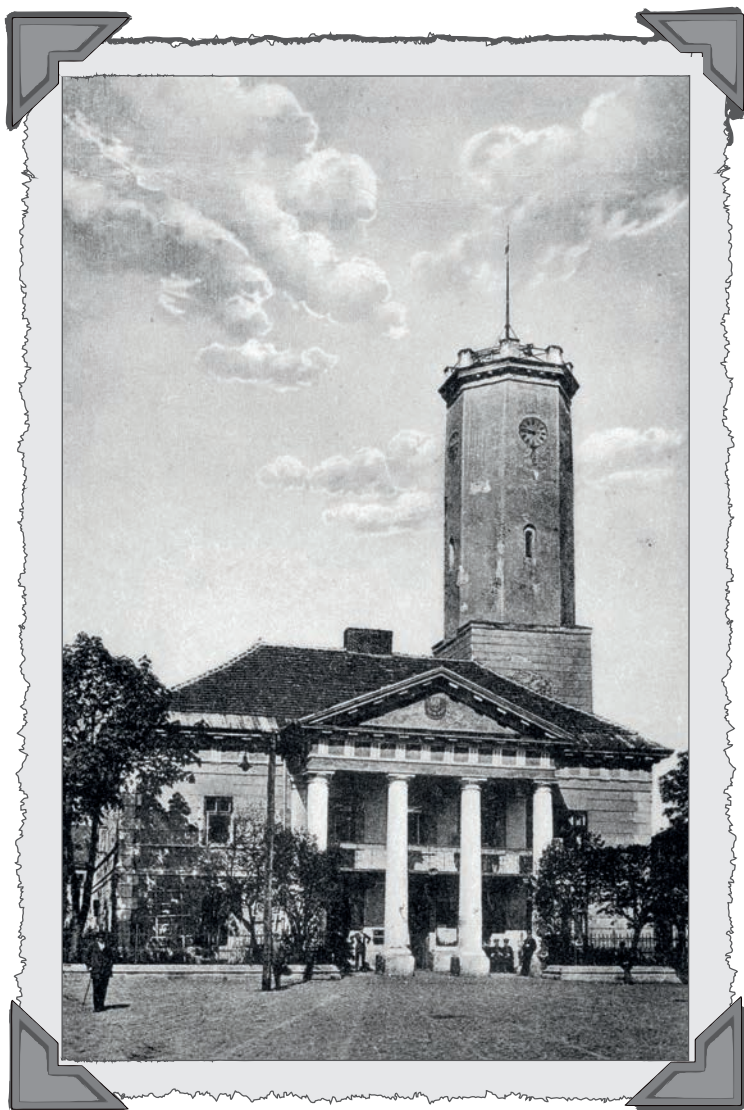

Sercem naszej kolskiej starówki jest Ratusz. Najważniejszy budynek w mieście. Ma około 500 lat. W tym czasie wielokrotnie zmieniany był jego wygląd zewnętrzny, a kiedy Twoi rodzice sami byli dziećmi - zawałiła się jego piękna wieża. Ratusz został odbudowany, jest miejscem pracy burmistrza miasta Koła i urzędników. W sali sesyjnej spotykają się radni, by podejmować ważne dla miasta decyzje.

Z wieży ratuszowej możemy podziwiać panoramę miasta. W pogodne dni widać zamek, a nawet kopułę Bazyliki Licheńskiej. Idąc na wieżę, odwiedź wystawę stałą kolskiej ceramiki im. Czesława Freudenreicha.

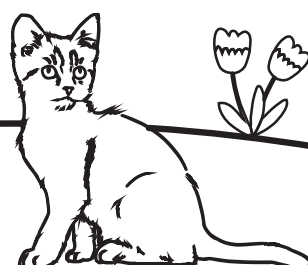
Spójrz dokładnie na przedwojenny
widok ratusza.

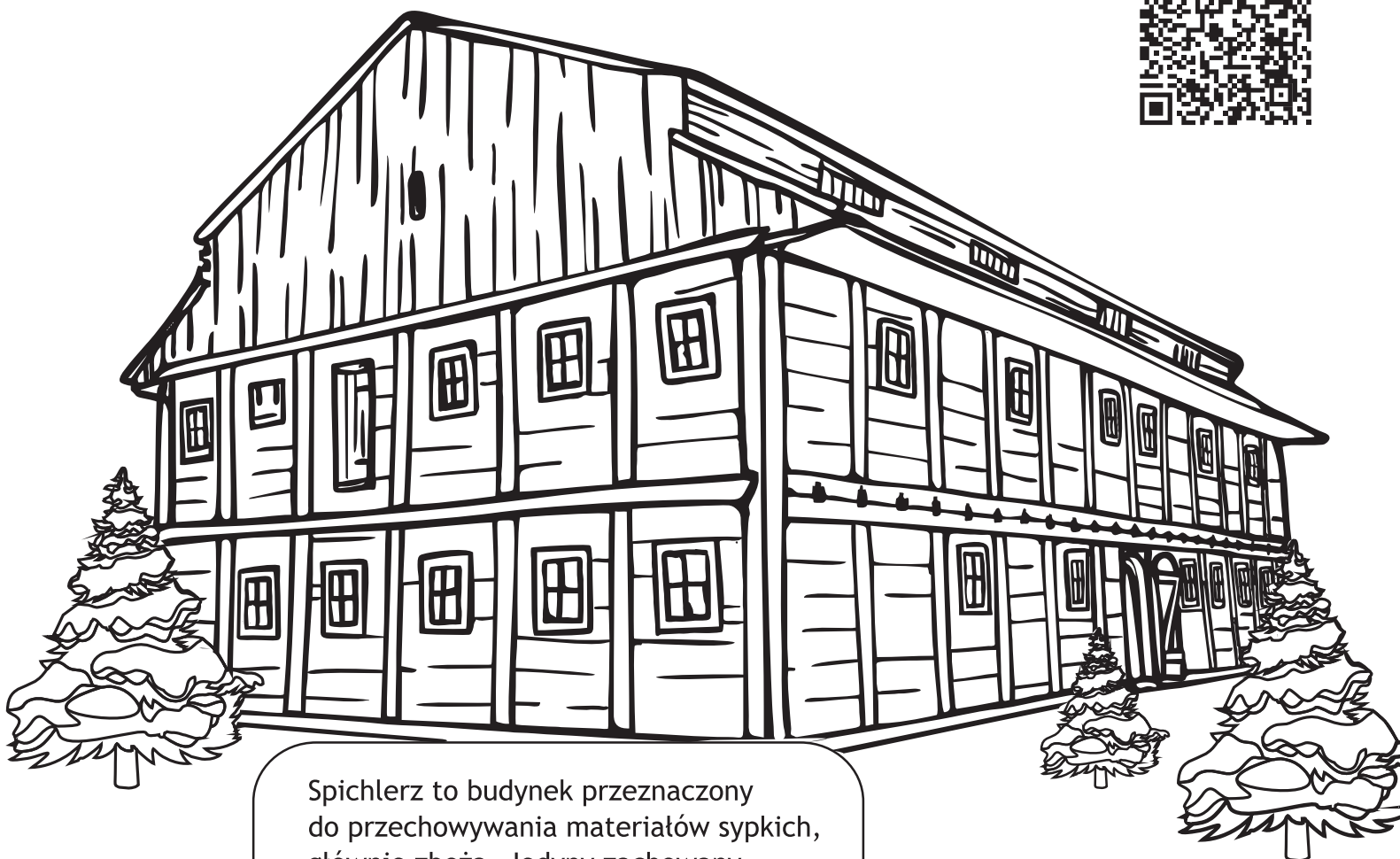
Znajdź 5 różnic między obrazkami.

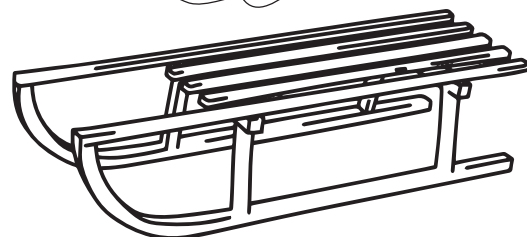
Chcesz zobaczyć
więcej dawnych
pocztówek z widokiem
miasta?

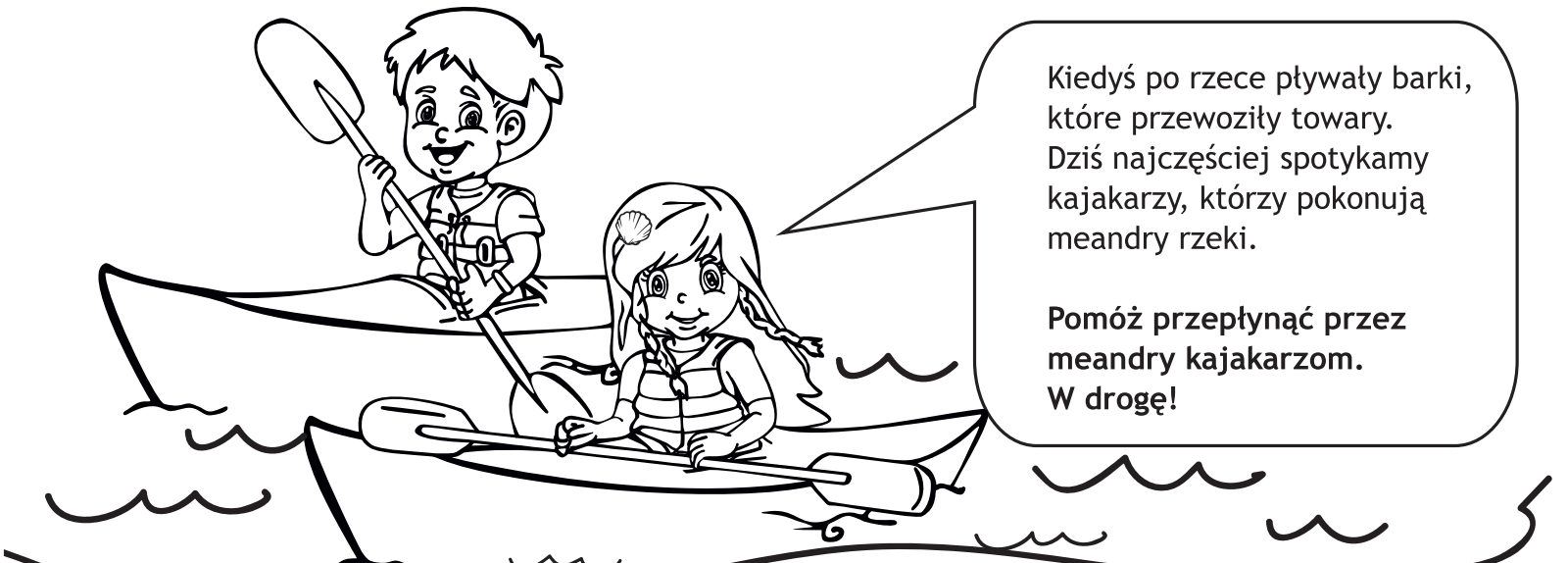
Zeskanuj kod QR.

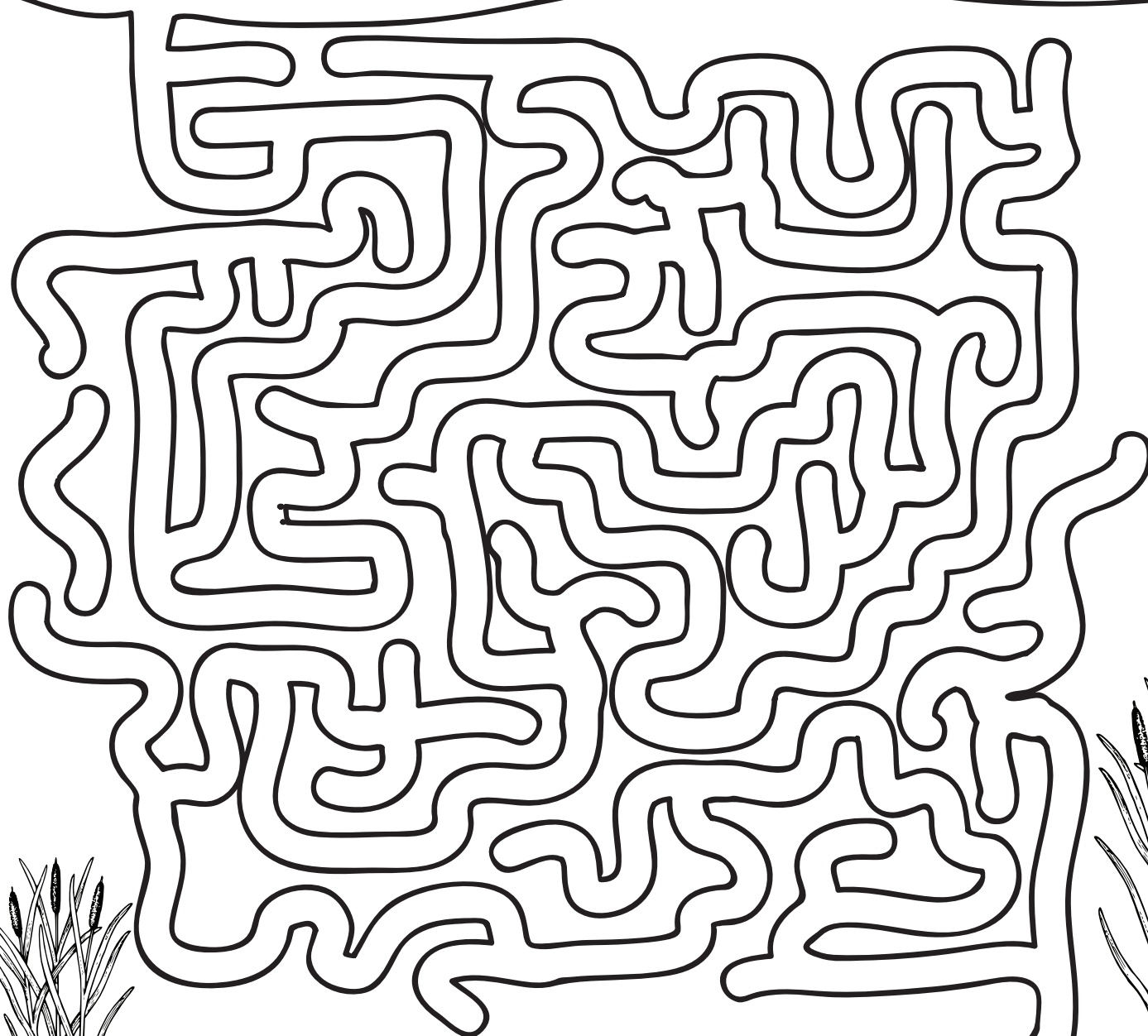
Spichlerz to budynek przeznaczony do przechowywania materiałów sypkich, głównie zboża. Jedyne zachowane do dziś drewniane spichlerze kolskie stoją nad brzegiem Warty, dzięki czemu łatwo było spławić zboże z nurtem rzeki.

Kiedyś po rzece pływały barki,
które przewożyły towary.
Dziś najczęściej spotykamy
kajakarzy, którzy pokonują
meandry rzeki.

Pomóż przepłynąć przez
meandry kajakarzom.
W drogę!

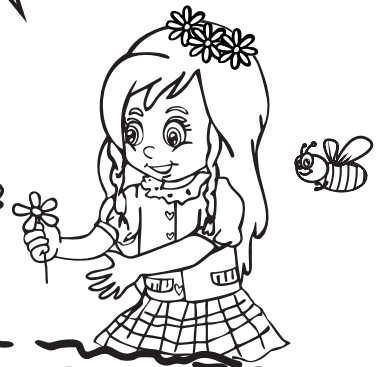
Pomiędzy kościołem farnym a klasztorem
mieści się czerwony, ceglany budynek
Urzędu Miejskiego.
Od ponad 20 lat jest siedzibą urzędników.
Tu pracuje skarbnik miasta, który dba
o miejskie wydatki.

Trawnikowi przed urzędem
brakuje kolorów...

Pomalujesz go?

Kościół Opatrzności Bożej, powstały ponad 100 lat temu, to jedyna kolska świątynia wyznania ewangelicko-augsburskiego. Budynek wykonany jest z czerwonej cegły. Możesz zobaczyć jego wyjątkowe wnętrze w drugą lub czwartą niedzielę miesiąca, kiedy odbywa się Nabożeństwo o godz. 12.00.

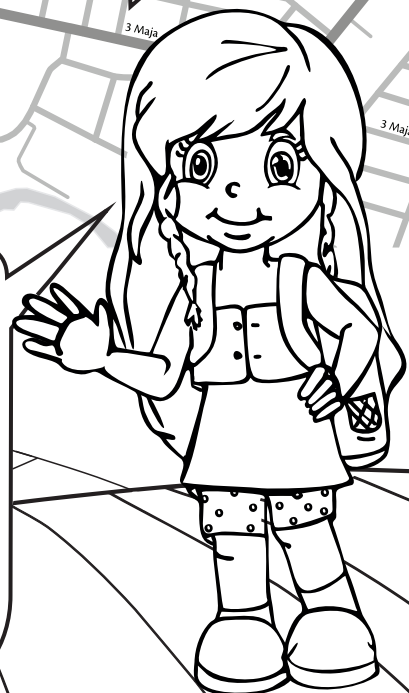

Zaznacz na mapie drogę z kościoła do biblioteki. Możesz poruszać się po drogach głównych i bocznych. Uważaj na belki tarasujące przejścia!

Potrafisz to zrobić?

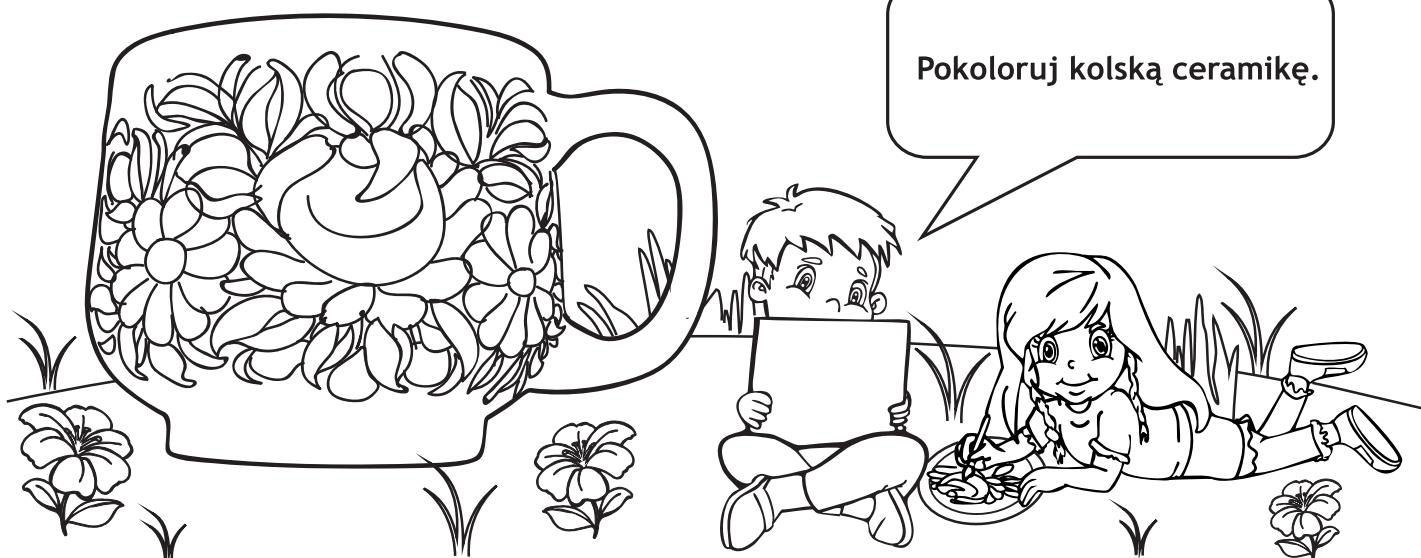
Budynek dworca kolejowego w Kole wygląda jak dworek szlachecki. Tutaj ma swoją siedzibę Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Kole, gdzie możesz wypożyczyć ciekawe książeczki.

Kolanie często ten budynek nazywają "sejmikiem" - to willa Henryka Fiałkowskiego (budowniczego naszego szpitala). Mijasz go wracając z zamku do centrum miasta, to pierwszy budynek za mostem po prawej stronie. Od 2020 roku podejmowane są działania, aby po renowacji i adaptacji budynek stał się nową siedzibą Muzeum Techniki Ceramicznych. Muzeum powstało, aby zachować produkowane przez 150 lat wyroby kolskiej Fabryki Fajansu i Majoliki.

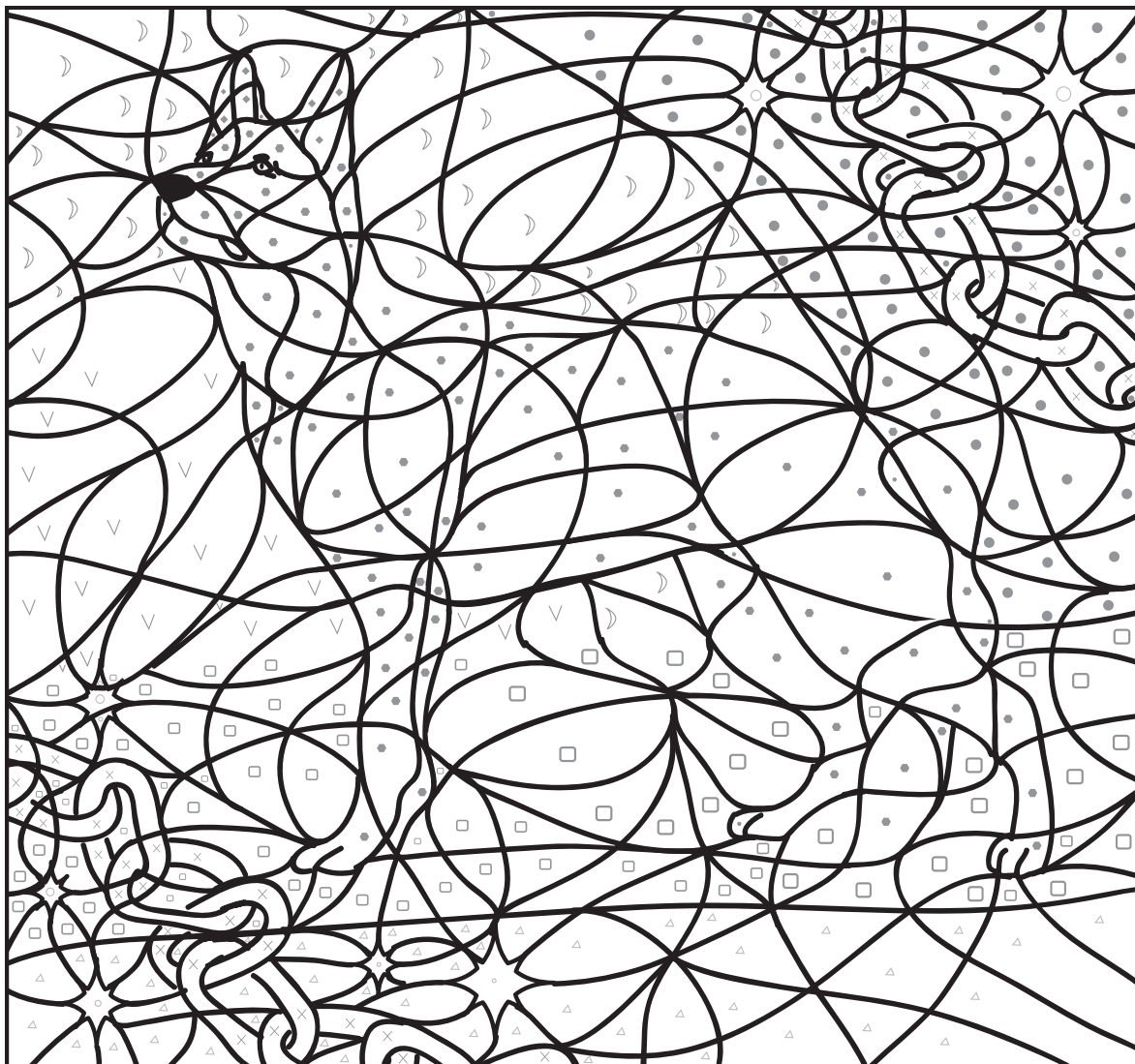

Legenda o rycerzu i jego wiernym koniu

Pewien rycerz, który powrócił z dalekiej wyprawy wraz z koniem, wiernym towarzyszem, do rodzinnego miasta, nie chciał rozdzielać się ze swoim najlepszym przyjacielem nawet po śmierci. Pragnął spocząć wraz z nim w uświęconej ziemi. Miejscowy proboszcz przystał na prośbę, lecz gdy pochowano wierzchowca, w nocy przesunął mur cmentarza, aby grób konia pozostał poza jego obrębem. Po roku z tęsknoty zmarł rycerz. Wcześniej zagroził proboszczowi, że nie zazna spokoju, dopóki obaj nie spoczną w poświęconej ziemi. Legenda głosi, że pojawia się często kłusując na siwku w stronę zamku.

żółty

niebieski

jasny niebieski

zielony

czarny

różowy

szary

brązowy

czerwony

Legenda o czarnym psie

Legenda głosi, że dawniej w Kole widywany był czarny pies. Pędził o zachodzie słońca od Rynku przez ul. Toruńską, ciągnąc za sobą łańcuch, który krzesał iskry na bruku. Strach było zastąpić psu drogę. Jego pojawienie się ostrzegało mieszkańców o nadchodzącym nieszczęściu - pożarze, powodzi lub wojnie.

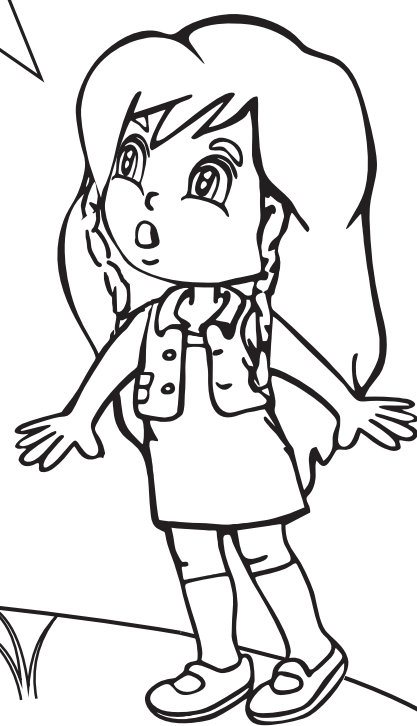
Pokoloruj obrazek właściwymi kolorami.

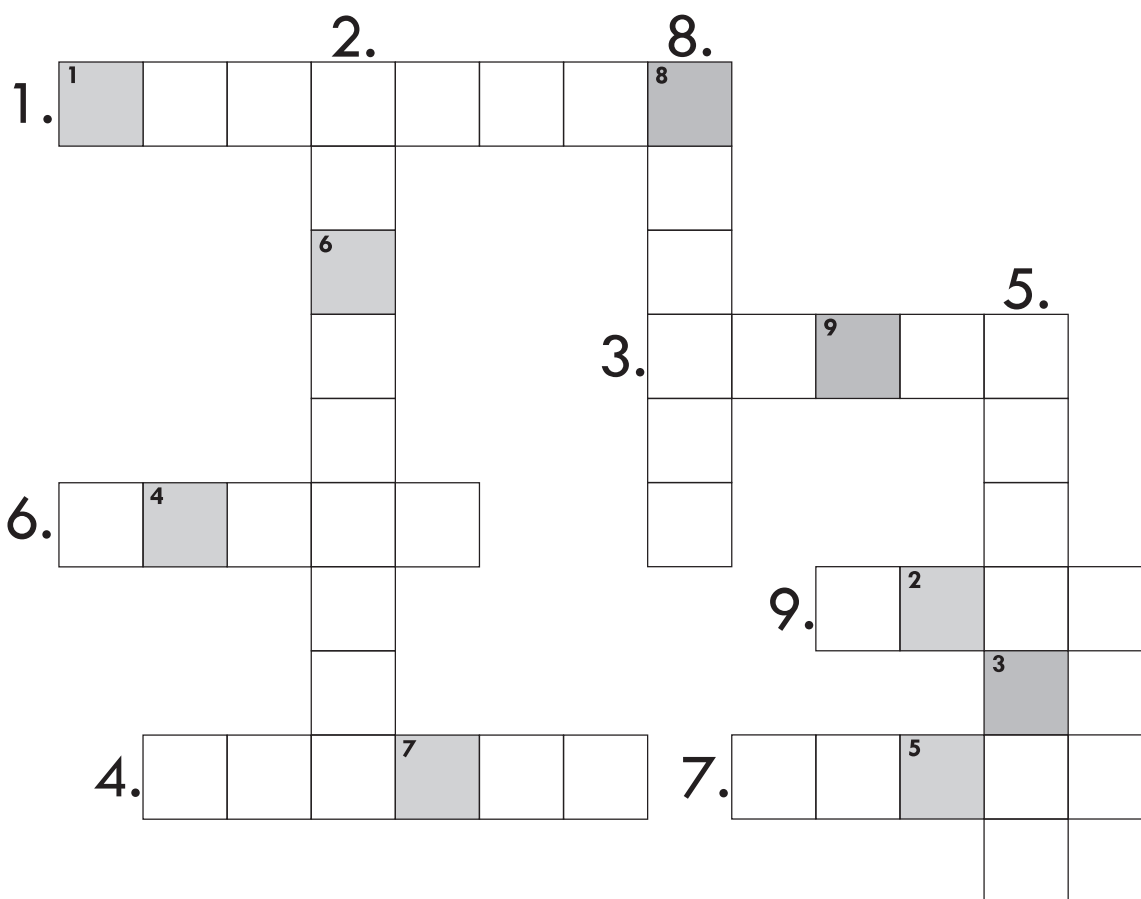

U R O M N D W O R Z E C D R T Y K A
 R I T O K A P L I C A E A U O M A W
 Z K A U L E O N G P O M N I K F E I
 A O S P A S T O R Ó W K A N L M S E
 D R F E S Y K A E A I G M Y R U I Ż
 M Z A U Z S P I C H L E R Z S Z N A
 I M R A T U S Z N Z L A Ł A Z E I C
 E I A Ś O L I C Y S A K A M G U R I
 J S T A R Ó W K A M R U E K E M N Ś
 S Z C M E N T A R Z A N A U P E A N
 K O Ś C I Ó Ł E W A N G E L I C K I
 I C M E N T A R Z Ż Y D O W S K I E
 P R E Ż S O M K A F E N Z R C Ó W Ń

Znajdź i zakreśl na diagramie
ukryte nazwy kolskich zabytków

Ratusz
 Urząd Miejski
 Dworzec
 Ruiny zamku
 Kaplica
 Klasztor
 Pomnik
 Wieża ciśnień
 Pastorówka
 Fara
 Spichlerz
 Muzeum
 Kościół ewangelicki
 Cmentarz Żydowski
 Starówka
 Willa
 Cmentarz

1. Mieszkają tam kolscy bernardyni.
2. Przechowywano w nim zboże.
3. ... Miejski w Kole - odnajdziesz go między klasztorem a farą.
4. Można tam oglądać wyroby dawnej fabryki fajansu
Czesława Freudenreicha.
5. Siedziba Powiatowej i Miejskiej Biblioteki
Publicznej w Kole.
6. Należała do Henryka Fiałkowskiego.
7. Został wybudowany na polecenie króla
Kazimierza Wielkiego.
8. Miejsce pracy Burmistrza Miasta Koła.
9. Najstarszy zachowany kolski kościół.

Hasło: 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Magiczna podróż po naszym
mieście powoli dobiega końca.
Sprawdź swoją wiedzę!

Rozwiąż krzyżówkę
i odczytaj hasło.

Dziękujemy, że razem
z nami odkrywaliście
piękno, historię i zabytki
naszego miasta.

Mamy nadzieję, że
bawiliście się równie
dobrze jak my!

Cześć!

GRA „WARCIAŃSKA”

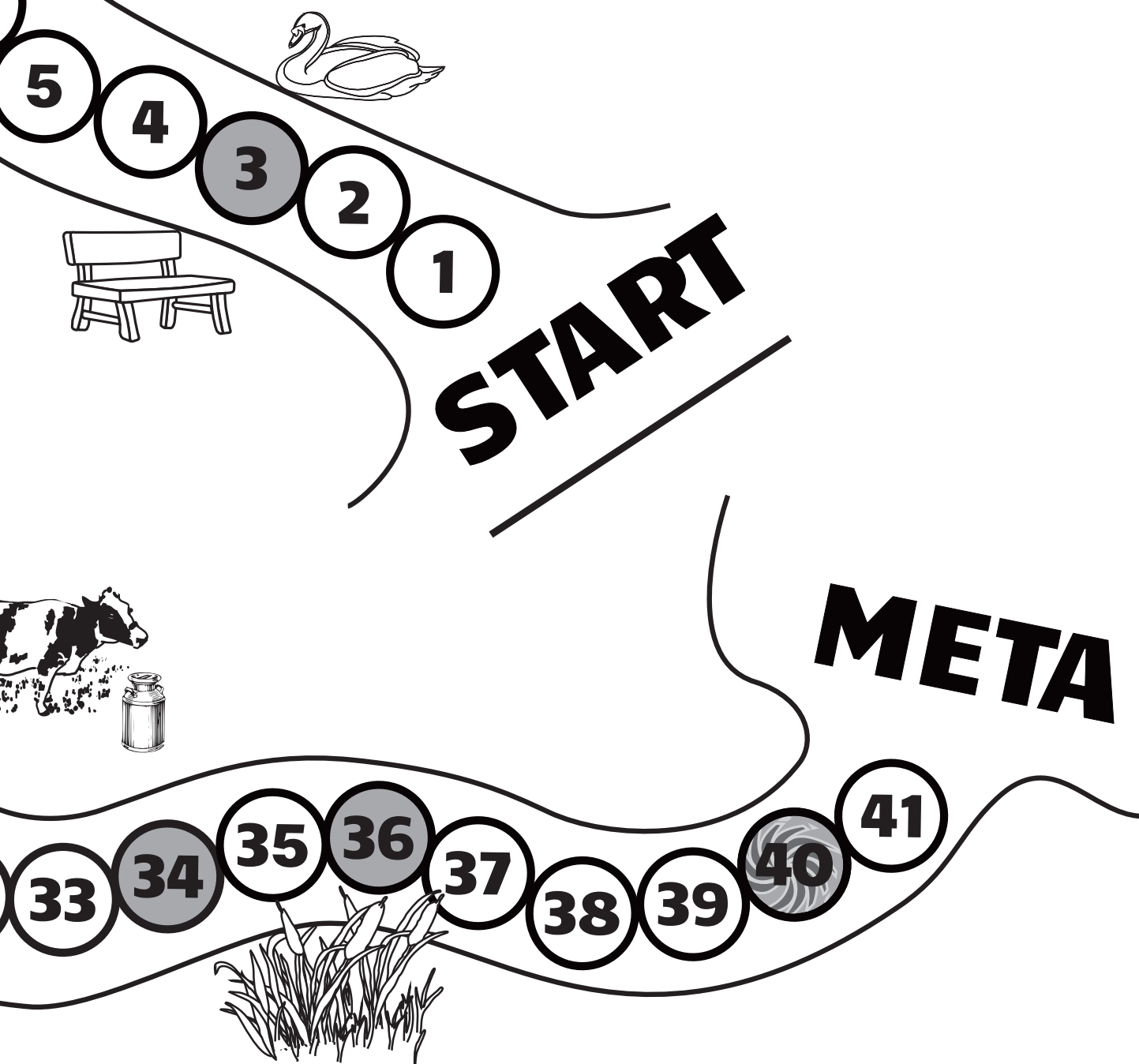
Warta - największa z Wielkopolskich rzek - to typowy przykład nizinnej rzeki z licznymi starorzeczami. Wybierz się z jej nurtem na wspaniałą przygodę w grze „Warciańskiej”.

Zasady:

- I. W grze może uczestniczyć dowolna liczba graczy.
- II. Do gry będziesz potrzebować pionków i kostki.
- III. Gracze kolejno rzucają kostką i przesuwają swoje pionki o liczbę oczek na kostce.
- IV. W grze pojawiają się pola specjalne urozmaicające rozgrywkę.
- V. Wygrywa gracz, który pierwszy dotrze do mety.

Pola specjalne:

3. Usiadłeś na ławce i podziwiasz łąbędzie. Czekasz 1 kolejkę.
9. Usłyszałeś dzwon z fary i zacząłeś biec. Przesuwasz się o 2 pola do przodu.
12. Poszedłeś na ryby i straciłeś poczucie czasu. Czekasz 1 kolejkę.
15. Znalazłeś skrót koło Spichlerza. Przesuwasz się o 3 pola do przodu.
19. Muzyka płynąca z klasztornych organów wprawiła cię w dobry nastrój.
Przesuwasz się o 2 pola do przodu.
22. Postanowiłeś popływać kajakiem. Przesuwasz się o 3 pola do przodu.
29. Poprawiłeś kondycję wchodząc na szczyt wieży ratuszowej.
Przesuwasz się o 3 pola do przodu.
34. Przystajesz, by napić się świeżego mleka. Czekasz 1 kolejkę.
36. Zaplątałeś się w trzciny. Czekasz 1 kolejkę.
40. Przestraszyłeś się wiru na rzece. Cofasz się o 7 pól.

Zapraszam Was w pełną przygód podróż
po naszym mieście.

W malowance znajdziecie nie tylko zabytki
do pokolorowania, ale i zagadki oraz ciekawostki
związane z Kołem.

Dla najbardziej dociekliwych młodych czytelników
poszczególne strony książeczki zostały opatrzone
specjalnymi kodami QR, które po zeskanowaniu
odstłonią więcej informacji o danym obiekcie.

Burmistrz Miasta Koła

/-/ Krzysztof Witkowski

Zaczynamy zabawę !

Gmina Miejska Koło

62-600 Koło, ul. Stary Rynek 1
tel. 63 27 20 810, fax 63 27 22 984
www.kolo.pl, e-mail: um@kolo.pl

 MojeMiastoKolo

 kolo.pl_

Opracowanie: Olga Głowacka, Dorota Gołdych,
Katarzyna Wojtysiak

Konsultacja: dr Krzysztof Witkowski

